

ชิมปลา ชมโขง

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองหมี่ จังหวัดหนองคาย

ตำบลเมืองหมี่มีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง ชาวบ้านที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงจะเปิดร้านขายของชำ ร้านอาหาร ซึ่งเปิดบริการอาหารกลางวันแก่ชาวบ้านภายในพื้นที่เท่านั้น อย่างไรก็ตามร้านอาหารดังกล่าวยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร ต่อมาในปี 2545 ชาวบ้านได้หันมาประกอบอาชีพโดยการเปิดร้านอาหารเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีมากขึ้น แต่กระนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการของร้านอาหารชาวบ้านในพื้นที่ก็ยังมีจำนวนน้อยอยู่นอกจากนี้ชาวบ้านบางส่วนในพื้นที่ทำการเกษตรและทำประมงเพื่อนำผลผลิตมาจำหน่าย แต่ขาดสถานที่จัดจำหน่าย ทำให้ผู้ประกอบการร้านอาหารบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงและชาวบ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการประมงร้องขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองหมี่เข้ามาช่วยเหลือ ดูแลและประชาสัมพันธ์ให้ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกได้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: เมืองหนองคาย

จังหวัด: หนองคาย

ประชากร: 4,032 คน

พื้นที่: 15.03 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2545 อบต.เมืองหมี่ จัดทำโครงการ "ชิมปลา ชมโขง" ขึ้น เพื่อพัฒนาริมฝั่งโขงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งต้องการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในตำบล

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ปรับปรุงภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำโขงให้สะอาด สวยงาม เหมาะสมสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าของชาวบ้าน รวมทั้งปรับปรุงบริเวณชมทัศนียภาพริมฝั่งโขง 8-10 จุด แต่ละจุดมีร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกไว้บริการนักท่องเที่ยวจำนวน 7 ร้านต่อจุด
2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการจำนวน 14 คน ประกอบด้วย นายกอบต. รองนายกอบต. จำนวน 2 คน และสมาชิกสภาอบต. 11 คน เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ และจัดสรรพื้นที่ให้แก่ผู้ประกอบการร้านค้า
3. ผู้บริหารอบต. เมืองหมี่กระตุ้นให้กลุ่มอาชีพต่างๆ เข้าร่วมโครงการเพื่อนำผลผลิตที่ผลิตได้มาจำหน่ายในร้านค้าริมฝั่งโขง เช่น กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ 25 ครวเรือน กลุ่มเลี้ยงปลากระชัง กลุ่มปลานิล เป็นต้น
4. อบต.เมืองหมี่ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัก รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อันได้แก่ อาหาร ปลาเผา กุ้งเต้น ไม้ดอกไม้ประดับ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ภายใต้โครงการ "ชิมปลา ชมโขง"

การระดมทรัพยากร

- เงินสนับสนุนโครงการ
1. อบต.เมืองหมี่สนับสนุนเงินงบประมาณในการจัดโครงการนี้ทั้งสิ้น 2,000 บาท
 2. บริษัทเอกชนให้การสนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์โฆษณาและประชาสัมพันธ์

3. ผู้ประกอบการร้านค้าทำการปรับปรุงและสร้างร้านค้า โดยค่าใช้จ่ายทั้งหมด ผู้ประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบ

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. อุปกรณ์โฆษณาและประชาสัมพันธ์
2. ร้านค้า จำนวน 10-15 คูหา

บุคลากร

1. คณะกรรมการบริหาร อบต.เมืองหมี จำนวน 14 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ตุลาคม 2545	-อบต.เมืองหมี ออกสำรวจความคิดเห็น/ปัญหาของชาวบ้านในชุมชน	-นายกอบต. /คณะผู้บริหารอบต. ปลัดอบต./
พฤศจิกายน 2545	-ประชุมคณะกรรมการบริหาร อบต. และตัวแทนชุมชน รวมทั้งชาวบ้านที่เกี่ยวข้องด้านการจัดทำโครงการขิมปลา ชมโขง	-คณะกรรมการบริหารอบต. /ตัวแทนชุมชน/ชาวบ้าน
ธันวาคม 2545	-เขียนโครงการขิมปลา ชมโขง เพื่อขออนุมัติจากสภาอบต. -ประชุมคณะกรรมการฯ พิจารณานุมัติโครงการ	-คณะกรรมการบริหารอบต./
มกราคม – มีนาคม 2546	-แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการฯจำนวน 14 คน เพื่อร่วมกันบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ -ดำเนินงานตามแผนงานของโครงการนี้ • พัฒนา/ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม • ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม -เปิดให้ผู้ประกอบการจองสถานที่ตั้งร้านค้า -จัดตกแต่งร้านค้า ปรับปรุงให้ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ -แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรในท้องถิ่น -รวบรวมและจัดระบบผลิตภัณฑ์ในตำบลเมืองหมีเพื่อจำหน่าย	-คณะกรรมการบริหารโครงการ/ชาวบ้าน
มกราคม – พฤษภาคม 2546	-บริษัทเอกชนให้การสนับสนุนอุปกรณ์โฆษณาและร่วมกับอบต.เมืองหมีทำการประชาสัมพันธ์โครงการ -ทำป้ายผ้า ป้ายคัทเอาท์ใหญ่ แผ่นพับ และเสียงตามสายวิทยุ	-อบต.เมืองหมี/คณะกรรมการบริหารโครงการ/บริษัทเอกชน/ชาวบ้าน
พฤษภาคม 2546	-เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว -ประเมินความสำเร็จโครงการ	-อบต.เมืองหมี/คณะกรรมการบริหารโครงการ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --	-- บทบาทความร่วมมือ --
บริษัทเอกชน ผู้ประกอบการร้านค้า	-สนับสนุนอุปกรณ์โฆษณาและช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้ -เข้าร่วมกิจกรรมที่ อบต.เมืองหมีจัดทำขึ้น รวมทั้งเปิดร้านค้าเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ในอดีตภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำโขงยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้เหมาะแก่การท่องเที่ยว ทำให้ไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป มีเพียงคนในตำบลที่เดินทางมาท่องเที่ยวเอง
2. มีร้านค้าให้บริการสินค้าและอาหาร เพียง 2-3 ร้าน ซึ่งเป็นการให้บริการแต่เพียงชาวบ้านในชุมชน ทำให้ได้รับรายได้ในการจำหน่ายสินค้าและอาหารค่อนข้างน้อย
3. ไม่มีการนำผลิตภัณฑ์พื้นบ้านและอาหารพื้นบ้านมาจำหน่ายในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง

หลังการดำเนินการ

1. ภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำโขงได้รับการปรับปรุงให้สะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ เหมาะแก่การเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งมีการพัฒนาจุดชมทัศนียภาพขึ้นใหม่ถึง 8-10 จุด แต่ละจุดมีร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึกไว้บริการนักท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยแล้วมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อนประมาณร้านละ 20-30 คนต่อวัน หรือรวมทั้งหมดประมาณ 200-300 คนต่อวัน
2. เมื่อเริ่มโครงการชิมปลา ชมโขงนี้ ทำให้ผู้ประกอบการร้านค้าให้ความสนใจเปิดร้านเพิ่มขึ้น โดยในปี 2545 มีร้านประกอบการขายอาหารเพิ่มขึ้นเป็น 7 ร้าน และแต่ละร้านปรับเปลี่ยนวิธีการให้บริการ ปรับปรุงรายการอาหาร คุณภาพอาหารให้ได้มาตรฐาน สะอาดถูกหลักอนามัย ตลอดจนให้บริการที่ดีขึ้นแก่ผู้รับบริการ และปัจจุบันมีร้านประกอบอาหารขายอาหารและผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพิ่มขึ้นเป็น 10-15 ร้าน ทำให้ได้รับรายได้ในการจำหน่ายสินค้าและอาหารเพิ่มขึ้นประมาณ 10,000 บาทต่อร้านต่อเดือน
3. ร้านประกอบการขายอาหาร ได้นำเอาผลิตภัณฑ์แปรรูปวัตถุดิบของชาวบ้านในหมู่บ้านต่าง ๆ มาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวประมาณ 5-8 ประเภทผลิตภัณฑ์ อาทิเช่น กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ 25 ครวเรือน กลุ่มขายปลากระชัง ปลานิล เป็นต้น ส่งผลให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2,500 บาทต่อคนต่อเดือน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. ช่วงเริ่มต้นกิจกรรม ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ และผู้ประกอบการ	1. จัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ โดยให้ชุมชนเห็นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมร่วมกัน การได้รับประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดความตระหนักและมองเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างอบต. เมืองหมี่ กับชุมชน และผู้ประกอบการร้านอาหารร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์	2. อบต.เมืองหมี่ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อรับผิดชอบในการประสานงานและดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ 3. ออกหนังสือเชิญ และมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจน โดยมีผู้บริหาร กำกับ นิเทศ ติดตาม ผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การประสานงาน และความร่วมมืออย่างตั้งใจจริงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้การสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ทั้งในด้านของเงินอุดหนุน และการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว จึงส่งผลให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ
2. อบต. เมืองหมีให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน จึงเน้นการดึงศักยภาพ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นมากที่สุด เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชน
3. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนส่งผลให้โครงการนี้บรรลุผลสำเร็จและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บทเรียน

1. การสร้างเครือข่ายในชุมชน ประกอบด้วย ประชาชน ผู้ประกอบการร้านค้ากลุ่มอาชีพ และกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการนี้
2. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ของคณะผู้บริหารอบต. เมืองหมี มีความสำคัญที่ทำให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์
3. อบต.เมืองหมี และประชาชนได้ร่วมกันพิจารณาหาความโดดเด่น และสร้างจุดแข็งให้กับชุมชน รวมทั้งการพิจารณาศักยภาพของชุมชน สภาพภูมิศาสตร์ สภาพภูมิประเทศ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าต่อชุมชน
4. การสร้างจิตสำนึก และกระตุ้นให้ทุกคนในชุมชนได้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนการดำเนินงานเพื่อสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. ประชาชนในชุมชน ผู้ประกอบการร้านอาหาร และร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในอบต.เมืองหมี มีความพึงพอใจในผลการดำเนินโครงการชิมปลา ชมโขง มีการเรียกร้องให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. โครงการชิมปลา ชมโขง ได้รับการบรรจุเข้าแผนพัฒนา 5 ปี ของ อบต. เมืองหมี
3. โครงการนี้ได้รับการจัดสรรงบประมาณดำเนินการจากอบต.เมืองหมี และได้รับการสนับสนุนจากบริษัทเอกชนอย่างต่อเนื่องทุกปี

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

แนวความคิดนี้ทางอบต. เมืองหมีพร้อมที่จะถ่ายทอดไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ซึ่งต้องการพัฒนาชุมชนและสร้างโครงการ กิจกรรม เพื่อนำทรัพยากรธรรมชาติหรือศักยภาพชุมชนมาให้บริการหรือประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและชื่นชม โดยผู้นำต้องมีความเข้มแข็งเอาใจจริงเอาใจและเน้นการมีส่วนร่วม ซึ่งการนำไปใช้ในสถานการณ์ของชุมชนอื่น ๆ ควรคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของชุมชนนั้นๆ เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศหรือพื้นที่ในชุมชน รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและความต้องการของชุมชน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายแสวง โพธิ์รักษา
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองหมี่
ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 บ้านเมืองหมี่ใหม่ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์ : (042) 408-285 , (09) 5767158

ชื่อ-นามสกุล : นายสุรชาติ บวรศักดิ์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองหมี่
ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 บ้านเมืองหมี่ใหม่ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์ : (042) 408-285, (06) 2341040

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 1 บ้านเมืองใหม่ใหม่ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 43000
ขนาดพื้นที่	15.03 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	2,369,978 บาท (ปีงบประมาณปี 2545)
งบประมาณรายได้ทั้งสิ้น	3,339,463.57 บาท (ปีงบประมาณปี 2545)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	10 คน ทั้งหมด 5 คน พนักงานท้องถิ่น 5 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	4,022 คน
จำนวนครัวเรือน	847 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	20 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	25,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลเมืองใหม่มีสภาพพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงจากแม่น้ำโขงและคลองสงขลา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือ การทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ มีศักยภาพในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากอยู่ใกล้แม่น้ำโขง